

Barba Ive iz Puntere izrađuje koplja za Prstenac

Prva su koplja bila od cijevi, sjeća se barba Ive, ali se nisu pokazala dobrima, pa su se po uzoru na ona sinjska počela izrađivati od drva

**Zapisała Barbara BAN
Snimio Eduard STRENJA**

Otkad je obnovljena barbanska Trka na prstenac 74-godišnji Ivan Kožljan iz obližnje Puntere izrađuje drvena koplja za konjanike. Barba Ive sjeća se s veseljem tih prvih dana za koje kaže da su bili najljepši, ali i najteži. Barbanska Trka obnovljena je, naime, 1976. godine kada su ovim mjestom ponovno nakon 280 godina prošli jahači s kopljima u ruci, spremni dati najviše od sebe u jurišu na prstenac. Kožljan je u to doba bio modelar u Uljaniku te je kao vrsni izrađivač predmeta od drva te tradicionalnih istarskih instrumenata bio poznat na Barbaštini i šire. Upravo je to bio razlog što su se baš njega sjetili inicijatori obnove ove stare viteške igre, čime je postao neodvojivi dio cjelokupne priče zvane Trka na prstenac. Prva su koplja bila od cijevi, sjeća se barba Ive, ali se nisu pokazala dobrima, pa su se po uzoru na ona sinjska počela izrađivati od drva.

Koplje se sastoji od struka, na dnu mu je »tuljak« u kojem je smješten olovni uteg težak 1,2 kilograma, a koji služi održavanju ravnoteže koplja. Na 80 centimetara od »tuljka« nalazi se kugla za rastojanje na kojoj se zaustavlja prstenac, dok na sam vrh dolazi čelični šiljak. Svi ovi dijelovi čine koplje dužine tri metra kojim se cilja prstenac postavljen upravo na toj visini. Najpogodnije drvo za izradu koplja je smreka jer nije teška, a nabavlja se iz Gorskog kotara. Posebno se pri odabiru drva mora paziti da nema čvorova, budući da su onda koplja podložna pucanju.

- Kolika su samo dosad pukla, ali ne zbog kvalitete drva, prisjeća se barba Ive slučajeva kada se kopljima udaralo o pod zbog neuspjeha u Trci.

Do 1991. godine, kada je Kožljan otišao u penziju, sastavni su se dijelovi koplja tokarili u Uljaniku, dok se danas obrađuju u obližnjim obrtima. I olovo za uteg izrađivač sada topi sam jer za to nije potrebna visoka temperatura.

Barbanska se koplja ipak razlikuju od sinjskih i to bojom. Dok su sinjska siva, barbanska su smeđa s crnim šiljkom.

Razlike između ove dvije viteške igre uočljive su i u prstencu, odnosno alki. Sinjska ima tri polja oko sride, a barbanska četiri. U početku je prstenac činila čelična žica, a kada je barba Ive izradio njegov model, prstenac se izrađuje od lijevane brončane legure.

Prošle su godine iz radionice izašla tek dva koplja, a izrađivač pamti da je prije dvadesetak godina bilo naručeno čak njih 14. Naime, svaki konjanik ima svoje koplje koje zna čuvati i dvadeset godina. Jedan od njih je i slavodobitnik iz 1980. godine, punterac Rikardo Ciceran. Očito je ovaj predmet jedna od uspomena na dane koje je teško zaboraviti.

